

НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
І. І. МЕЧНИКОВА

Заснування Першого
Інтернаціоналу. Мітинг
28 вересня 1864 року в
Сент-Мартінт-холлі (Лон-
дон).

Малюнок художника
О. ВЕРЕЙСЬКОГО.

СЛАВНІ ТРАДИЦІЇ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXX

СТОЛІТТЯ тому, 28 вересня 1864 року, в лондонському Сент-Мартінт-холлі відбулась подія, що мала переломне значення в історії визвольного руху людства: було створено Міжнародне Товариство робітників.

Виникнення І Інтернаціоналу було підготовлено довготривалою боротьбою робітничого класу, який нагромадив до середини 60-х років серйозний досвід боротьби з капіталом. Біля коліски його стояли основоположники наукового комунізму Карл Маркс і Фрідріх Енгельс.

Діяльність І Інтернаціоналу була надзвичайно багатогранною. Завдяки невтомній енергії Маркса та Енгельса були ідейно розгромлені та викриті найнебезпечніші для робітничого руху авантюристичні течії: лассальянство (особливо сильне в Німеччині), прудонізм та його різновидність — бакунізм, тред-юніонізм.

І Інтернаціонал в боротьбі з опортунізмом та догматизмом виконав важливе історичне завдання: розчистив ґрунт для розповсюдження марксизму. Він розробив основні тактичні принципи пролетарської партії і вперше практично здійснив їх; він довів правильність своїх організаційних принципів і залишив робітничому класові заповіт — вперто й наполегливо здійснювати демократичний централізм в своїх організаціях.

І Інтернаціонал підготував вирішальні умови для виникнення та росту робітничих політичних партій та масового профспілкового руху на національному ґрунті. Остання третина XIX століття пройшла під знаком формування кращих полків пролетаріату в капіталістичних країнах та підготовки їх до вирішального штурму позицій буржуазії в епоху імперіалізму.

ІІ Інтернаціонал, що виник пізніше, розпочинав свою діяльність в розпал мобілізації пролетарських сил і в основному в перший період своєї діяльності стояв на марксистських позиціях. Однак, зруйнований з середини, він все більше розростався опухом опортунізму, скоро зрікся від славних традицій І Інтернаціоналу і потерпів крах у вирішальний момент класових боїв — літом 1914 року.

На початку XX століття центр світового визвольного руху перемістився в Росію. Тут виникла під керівництвом В. І. Леніна пролетарська партія нового типу, яка залишилась вірною традиціям І Інтернаціоналу. Вона підготувала умови для створення ІІІ Комуністичного Інтернаціоналу, покликана

ного об'єднати всіх, хто залишився вірним прапору соціалізму й пролетарського інтернаціоналізму. Основною метою ІІІ Комуністичного Інтернаціоналу було навчання революційних кадрів міжнародного пролетаріату тактичних, ідеологічних, теоретичних і організаційних основ більшовизму.

Це завдання Комуністичний Інтернаціонал виконав в обстановці гострої боротьби з різного роду ворогами марксизму-ленінізму, ревізіоністами, троцькістами, ультра-лівими авангардистами, сектантами та догматиками. У вогні цієї боротьби виникали й мужніли комуністичні партії капіталістичних і колоніальних країн. В ході другої світової війни вони показали повну свою зрілість і здібність очолити боротьбу своїх народів проти фашизму, національних зрадників і капіталізму. Відпала потреба світового керівного центру, і Комуністичний Інтернаціонал, подібно І Інтернаціоналу, виконавши свою величну історичну роль, в 1943 році перестав існувати.

Після другої світової війни комуністичний рух розвивається в нових історичних умовах. Світова соціалістична система стала вирішальним фактором в розвитку людства.

Терпить крах колоніальна система імперіалізму. На новому піднесенні боротьба робітників капіталістичних країн, міцніє рух прибічників миру та мирного співіснування. Ліквідація наслідків культу особи Сталіна, рішення XX, XXII з'їздів КПРС, прийнята на нарадах представників комуністичних та робітничих партій 1957 та 1960 років генеральна лінія світового комуністичного руху забезпечує творче застосування ідей марксизму-ленінізму з врахуванням національних та історичних особливостей кожної країни.

Для робітничих та комуністичних партій принципи єдності та пролетарського інтернаціоналізму, виголошені І Інтернаціоналом, є священними. Ось вони великі принципи І Інтернаціоналу: обов'язковість визнання його рішень всіма членами; підпорядкування меншості більшості; боротьба за здійснення прийнятих рішень; недопущення фракційної діяльності.

На жаль, сучасні догматисти і сектанти, забуваючи про традиції І Інтернаціоналу, стали на шлях розколу єдності міжнародного комуністичного руху. Під прикриттям тріскучих революційних фраз неотроцькістського тлумачення вони висунули антимарксистську лінію на відокремлення національ-

За Наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 25 (797).

26 вересня 1964 р.

Ціна 2 коп.

ВИСТАВКА КНИГ

В приміщенні Наукової бібліотеки відкрита виставка книг, присвячена 100-річчю з дня заснування І Інтернаціоналу. Виставка має 6 розділів. Відкривається вона розділом «Класики марксизму-ленінізму про І Інтернаціонал».

Другий розділ присвячений виданням документів і матеріалів І Інтернаціоналу. Привертають увагу дві унікальні французькі книги, сучасні І Інтернаціоналу.

Багато цікавих книг і журнальних статей виставлено в розділах: «Російська секція І Інтернаціоналу» і «Комінтерн — спадкоємець І Інтернаціоналу».

Останній розділ «Міжнародний комуністичний рух на сучасному етапі» рядом видань демонструє спадкоємність і історичний зв'язок І Інтернаціоналу з сучасним робітничим та комуністичним рухом.

В. ФЕЛЬДМАН.

но-визвольного руху від світової соціалістичної системи.

Будучи вірними славним традиціям І Інтернаціоналу, Комуністична партія Радянського Союзу докладає великих зусиль для того, щоб терпляче роз'яснювати всю шкоду цих розкольніцьких дій, показувати на фактах їх небезпеку, закликати до подолання розходжень.

Вірна ідея марксизму-ленінізму, Комуністична партія Радянського Союзу виконує і буде виконувати свій міжнародний обов'язок, вона й надалі буде домагатися єдності світового комуністичного руху, що забезпечує остаточне торжество справи визволення людства від всіх форм експлуатації та гноблення, від жахливої війни та імперіалізму.

Доцент К. ПЕТРЯЄВ.

Дошка ПОШАНИ

Рішенням партійного комітету ОДУ на Дошку пошани заносяться:

VI ГРУПА І КУРСУ МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник Л. КОШУБА). Працюючи в селі Старі Шомполи в колгоспі ім. Войкова, вона систематично перевиконує норми на збиранні та навантаженні буряка.

СТУДЕНТИ ІІІ КУРСУ ГЕОГРАФІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники т.т. ІЩЕНКО, ШУЙСЬКИЙ). Працюючи в селі Баланіно в колгоспі «Родина», щоденно виконують норми на 140—150% на лонці кукурудзи.

СТУДЕНТИ І КУРСУ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник Т. ЮРЖЕНКО). Працюючи в селі Спиридонівка, в колгоспі «1-е Травня», т.т. КОРОТЕНКО, МАЄВА, КРУТА, ХІМІЧ, БОНДАРЕНКО, ПОЛУЯЩЕНКО, МЕЛЕННА перебирають по 1200—1300 кг кукурудзи.

ІІ КУРС ІСТОРІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники Я. ЗІНЧУК, І. БАЛА). Працюючи в селі Благоево в колгоспі ім. Благоева, студенти курсу систематично перевиконують норми на перебиранні кукурудзи і на очистці цукрового буряка.

VII ГРУПА І КУРСУ МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник В. ШАТУХ). Працюючи в колгоспі ім. Держинського в селі Кремидівка, систематично перевиконують норму на збиранні цибулі.

СТУДЕНТИ ІІ і ІV КУРСІВ ВІДДІЛЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ТА І КУРСУ ВІДДІЛЕННЯ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ (керівники М. ЛУКАРЖЕВСЬКА та В. ЕСАУЛОВА). Працюючи в колгоспі «Іскра» в селі Николаєвці, всі студенти виконують норми, а студент Плехно — 1,5—2 норми за робочий день.

СТУДЕНТИ ІІ ГРУПИ І КУРСУ РОСІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники А. ЖАБОРЮК та П. МАРКУШЕВСЬКИЙ). Працюючи в радгоспі ім. Жовтневої революції в селі Дачна, вони перевиконують денні норми.

СТУДЕНТИ ІV КУРСУ РОСІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники Г. ЯКОВЕНКО та Ф. ГОЛЬДІН). Працюючи в радгоспі «Дружба» в селі Дальник, сумлінно ставляться до праці, перевиконуючи норми.

ПРАЦЮВАТИ СУМЛІННО, РІВНЯТИСЬ НА КРАЩИХ!

СПУСТИЛИ аудиторії, лабораторії, кабінети університету. Не чути тут звичного у вересні гомону, сміху, веселощів юності. Їх господарі в ці дні на полях Одещини. Ось уже два тижні працюють вони, надаючи допомогу колгоспам і радгоспам в збиранні врожаю. Як

їх успіхи на трудовому фронті? Як вони живуть і працюють? Як проводять дозвілля? Як гартується дружба в колективі, який потім стане рідною сім'єю студента на довгі роки життя у вузі? Про це розповідається сьогодні в нашому польовому репортажі.

ДРУЖНО ІДЕ РОБОТА

НА неосіяжних полях, там і тут перерізаніх буйними лісопосолами, розкинулись плантації цукрового буряка колгоспу імені Войкова. Безмежно довгими рядками тягнуться цукрові купки і по рядках — студенти. Це VI група I курсу механіко-математичного факультету (керівник Л. Кошуба). Тут добре організовано труд. Група розбита на ланки, на чолі ланок — досвідчені організатори — комуністи, комсомольці.

Хороше, сумлінно працюють товариші, говорить Любов Олексіївна Кошуба, радує висока свідомість комсомольців. Вчора, розповідає далі т. Кошуба, пішли з поля пізно ввечері. Вже кінчався робочий день, як прийшли чотири машини. Самі запропонували навантажити. Мене не було в цей час. І поки не накидали четверту — ніхто не пішов з поля...

Сьогодні ми бачимо цю групу на Дошці пошани. Вона зайняла це місце достойно й ми пишаємось студентами цієї групи.

Не відстають від своїх товаришів по курсу і студенти V групи в селі Яків-хутор. Вони теж працюють на буряках. Але раптом тут була затримка. Вийшли в поле, а ножі не загострені.

В колгоспі ім. Леніна (с. Олександрівка) працюють I і II групи. Керівники т. т. Дреков і Башкарьов. Вони збирають овочі. Дружно йде робота у молодих математиків.

Студенти II курсу, що в колгоспі «Перемога Жовтня» та ім. Мічуріна, також працюють із захопленням.

ФІЗИКІВ-першокурсників ми знайшли на баштані радгоспу № 6. Коли секретар парткому Л. Калустян підійшов до студентів, вони в один голос заявили: не хочемо на баштані. Тут і попрацювати не можна. Зранку навантажили одну машину і ось до цього часу чекаємо другої... На моркві працювали декілька днів. 400 кг норма. Виконували...

Будемо сподіватися, що III група дотримає слова та ентузіазм, коли їх переведуть на іншу роботу.

Їх товариші з груп I і II працюють в 4-му відділенні того ж радгоспу, а живуть в селі Олександрівці (керівники т. т. Машкіна та Єфіменко). Вони лущать ку-

курудзу на гармані. Тут робота кипить. Ланками, по 3—5 чоловік, обступили вони золотисті гори качанистої, і жарти на гармані не стихають. Дещо збоку, біля великої копи сидять три дівчини: Пирогова, Бондаренко та Скачко. Це про них високо відгукувалась керівник т. Машкіна. За їх руками не вслідкуеш. Вони виробляють 140 процентів норми щодня. З великим перевиконанням норм йдуть Нарушевич і Хромцовська...

Але є серед наших студентів і такі, про яких похвально не відгукнешся. Нам назвали їх імена. Це студенти Максименко, Кантор, Жаборюк, Вовчук, Вайнер. Молоді, здорові хлопці, а працюють дуже погано. В той час, як їх співкурсники виконують норму на 150 і більше процентів, ці студенти не виробляють і півнорми?

Про діла студентів II курсу (II група, керівник т. Красний) коротко сказав нам бригадир колгоспу «Перемога» (с. Гудевичі) т. Гребенчук:

— Чудово! На навантаженні — добре, на очистці — відмінно, на підборці — відмінно. Ніяких претензій!

Хороше працюють фізики.

ХІМІКИ... Тут свої чудові традиції. Це вони торік були ініціаторами соціалістичного змагання на полях. Нині вони з піднесенням підхопили заклик філологів. Імена першокурсників, що працюють в радгоспі «1 Травня», ми бачимо сьогодні на Дошці пошани. Від них не відстають і т. т. Смагін, Безуглова, Сокурченко, Шнайдер та інші.

Дружно, згуртовано і високий темп! — ось девіз молодих хіміків. І результати наявні. В зошитах обліку у керівників — десятки тонн очищеної кукурудзи.

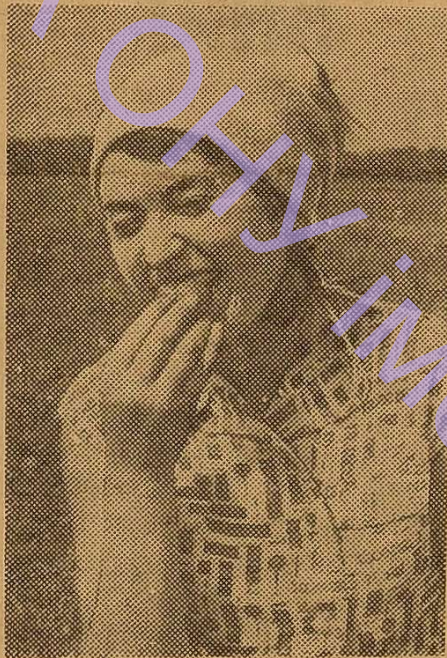
Зі своєю давньою знайомою — «королевою полів» зустрілись і географи III курсу. Ім колгосп

«Родина» (с. Баланіно) довірив відповідальну ділянку — гібридну...

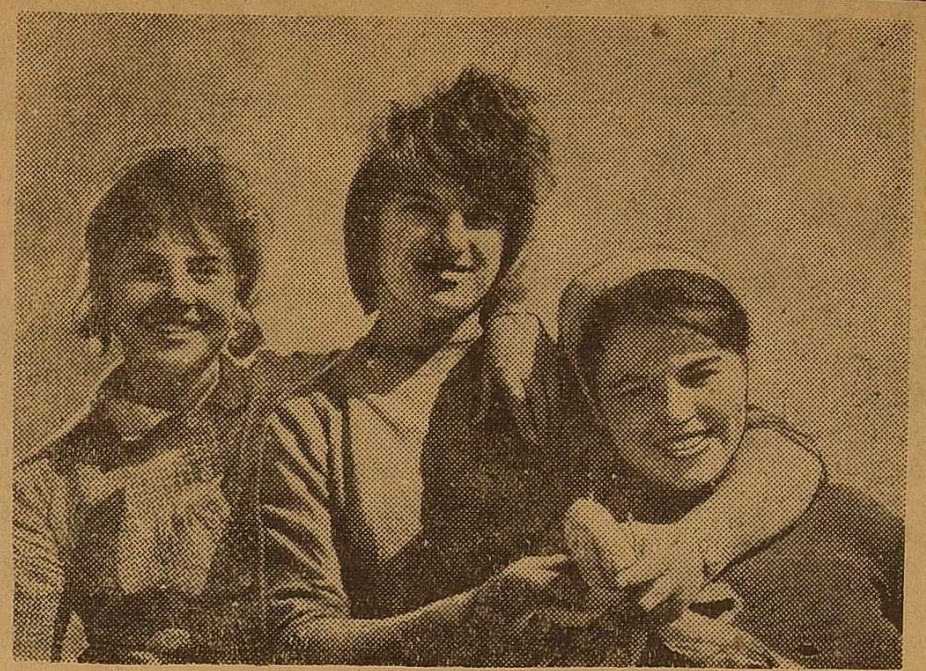
Під пекучим сонцем, серед високих стебел «королеви», загорілі, обвітрені й бадьорі йдуть географи рядками. 150 процентів — такий результат їх день у день. Керівники т. т. Іщенко, Шуйський вірять — завдання буде виконано з честю.

Також дружно, з пісню, працюють на гармані студенти I курсу біологічного факультету в колгоспі «Дружба» (с. Шарово). Завтра, говорить керівник т. Алексеева, ми разом з географами даємо концерт в клубі колгоспу. Ви б бачили скільки енергії і кмітливості виявляють товариші... Комсомольці пам'ятають, що поруч з високою продуктивністю праці, потрібно не забувати про культмасову роботу в колгоспі.

Добре працюють біологи в колгоспі ім. Щорса (с. Сичавка). Успішно справляються з роботою на очищувальній машині студенти — комуніст Пасічник і Марченко.

Жарко. Хочеться пити. Добре заспокоює спрагу свіжий помідор.

На знімку студентки Пирогова, Бондаренко та Скачко. Щодня вони перевиконують норму на очистці кукурудзи.

НА ВІНОГРАДНИКАХ МОЛОДЦІ!

ПІВДЕННА погода восени дуже обманлива. Тому масовий збір винограду — діло відповідальне. Труд наших студентів тут неоцінений. І студенти це добре розуміють.

Ми — в Тарасівці. Колгосп «Дружба». Під'їхали в обідній час. Зручно розмістившись в посадці, Валя Шкорунеева, студентка I курсу біологічного факультету, ловко орудує ополоником — «голує» своїх. Керівник т. Гаркуша називає передовиків: Люба Матюхіна, Наташа Тимофеева, Валя Шуплякова, Зоя Колінковська... Сюй Слава. А ось і Люба Шевченко — комсорг. Молодці!...

Їх товариші разом з I курсом географічного факультету — на другому винограду колгоспу «Дружба».

До вагів підходять з корзиною дівчата. Це географи — Тамара Іллящук і Олена Поліщук. Вони систематично перевиконують норми. Ледь-ледь за ними — Одина Орієнко, Русяченко та Пахомова. Так, про це можна довідатись в бойових листках.

КОМУНІСТИ— ПОПЕРЕДУ

ВАЖКО, звичайно, говорять керівник I курсу біологічного

факультету т. Суміна (с. Євгенівка), важко збирати виноград. І деяким здавалося, що втому неможливо перебороти. Скаржились. Але комуністи й комсомольці принципово поставили питання. Збори були в полі. Обговорили заклик філологів. Добре говорили тов. Гарба, молодий комуніст, комсомолец тов. Сорокатов. Прийняли підвищені зобов'язання, випустили бойовий листок...

Зараз багато студентів йдуть з перевиконанням норми, це такі товариші, як Каратеев, Птицин, Мороз та інші.

Комуністи й комсомольці тут, як і в інших групах, правильно розуміють завдання. Вони знають — їх місце попереду.

В ЧЕСТЬ ФОРУМА

ХІМІКИ III курсу працюють на винограду колгоспу ім. XX з'їзду КПРС (керівники т. т. Р. Тихонюк і А. Колесников).

Тут кущі під'язані, сорти винограду — європейські. Робота йде весело. Норми виконуються і перевиконуються.

Дівчата, перебиваючи одна одну, розповідають як вчора ввечері на галявині біля села організували костер та імпровізований концерт, який присвятили форуму молоді, що проходив в Москві.

Було дуже красиво. Уявіть собі: небо, усипане зірками, костер і біля нього — яскраво освітлений двома фарами автомашини (це колгоспний шофер сам зробив) майданчик. І навколо — ми...

Перший приз одержали Ліля Сілецька з Сем'янцевою...

Так, молоді прийшла в поле. Вона всюди несе свій гумор і завзяття, ентузіазм своїх гарячих сердець.

Тамара Іллящук та Олена Поліщук важать зібраний виноград.

ГАРЯЧА ПОРА

БАГАТО турбот зараз у трудівників полів. Повним ходом йде збирання цукрового буряка, кукурудзи, соняшника, овочів, бахчевих. Роботи, як кажуть, по горло.

Своєчасно підіпіло підкріплення — студенти. І трудівники полів впевнені: з допомогою студентів урожай буде зібрано.

Так, непогано працюють на полях вихованці нашого університету. Немає можливості в короткій замітці назвати всіх тих, хто йде попереду. Але імена кращих з кращих ми назвемо.

...Колгосп ім. Благоєва. Тут в одній з бригад працюють студенти II курсу історичного факультету. Серед них немає жодного, який би не виконував норми. І староста курсу Сергій Бойченко, і Валерій Арбич, Іван Брагінець, Микола Пода, Галина Сіміонова, Володя Паскалов і Віталій Шевченко набагато перевиконують денну норму. А 18 вересня своєрідний рекорд встановив В. Тригуб. До 12

годин він виконав свою денну норму й став допомагати товаришам. Зміцніла дружба цього курсу. Коли захворіла Ольга Спирина, курс вирішив: виконаємо норму й за неї. Так і зробили.

— Славно, відмінно працюють, весело й уміло — таку оцінку дає другокурсникам завідувачий колгоспним гарманом Степан Степанович Христов.

Не відстають від них і історики — першокурсники. Керує ними А. Загинайло. І тут немає відстаючих. Норму виконують всі.

Читачам вже відомо, що студенти-біологи II курсу, які працюють в колгоспі «Родина» (с. Прохорівка) занесені на Дошку пошани. Сьогодні ми можемо назвати кращих з них. Це, перш за все, Саша Рілов — комсомольський вождь факультету та Ігор Каренін.

Наслідуючи їх приклад, відмінно працюють Наташа Біла, Маша Талець, Зіна Бородіна, Михайло Соколик та багато інших.

Не можна не назвати ще два

Цукровий буряк треба очистити!

ТАК БУЛО

ПРО те, як важко було в умовах царської Росії обладнати кабінети та лабораторії, переконливо свідчить історія університетської астрономічної обсерваторії.

Перші роки астрономічна обсерваторія містилась в одній з кімнат університетського будинку по Дворянській вулиці (нинішній головний корпус університету, вулиця Петра Великого, 2).

В 1866 році Рада університету підняла питання про будівництво нового приміщення обсерваторії недалеко від Ланжерона. Довгтяганина та всякі перешкоди, зв'язані з нестатком коштів, затягнули будівництво на 5 років. Як згадує О. І. Маркевич, «закінчена була будівля обсерваторії до вересня 1871 року, але власне, вона була недобудована й не вистачало

для закінчення її 20 тисяч карбованців. Ні казна, ні місто цих грошей не дали, незважаючи на нескінченні клопотання». Тільки до 90-х років астрономічна обсерваторія домоглась найбільш необхідного устаткування.

З такими ж труднощами створювався ботанічний сад, під який вирішено було в 1881 році обладнати хутір (він належав університету) поблизу так званого Малою Фонтана (нині Пролетарський бульвар). Сюди вже було підведено водопровід (що робило можливим застосування зрошення), а кінно-залізнична дорога зв'язала хутір з містом. Але коштів на будівництво оранжерей та теплиць, на придбання необхідного устаткування не було.

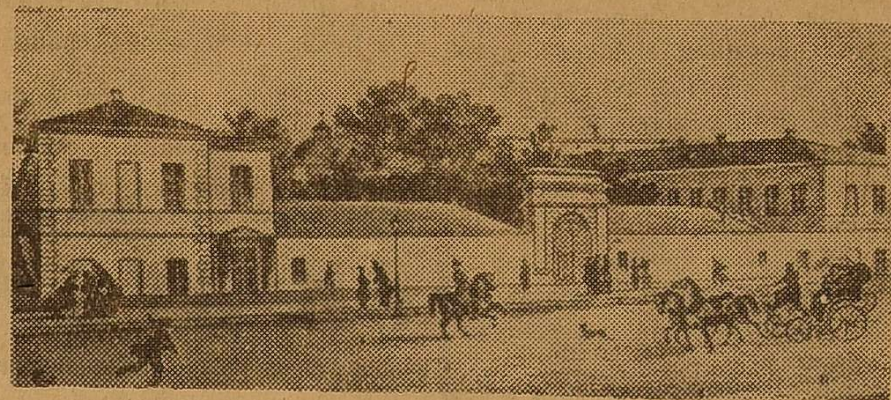
Правильно університету доводилось йти на всякі хитрощі, вимо-

лювати подачки у міських багатіїв та навколишніх поміщиків, щоб довести справу до кінця.

Жалогідними були лабораторії, кабінети. В фізіологічному кабінеті на 1 січня 1868 року був всього один експонат — людський кістяк, куплений за 35 карбованців. А коли в 1870 році університет звернувся до міністра з проханням відпустити 300 карбованців на обладнання секційного залу при цьому кабінеті, то відповіддю була рішуча відмова.

Тому не дивно, що І. М. Сеченов, переходячи на роботу до Новоросійського університету, незважаючи на тяжке матеріальне становище, відмовився від належних йому на переїзд 500 карбованців, віддавши їх на обладнання фізіологічного кабінету.

Передові учені університету були великими ентузіастами в справі організації кабінетів і лабораторій, часто вклали в цю справу не лише свої знання, а й особисті кошти. Саме таку роль відіграв Л. С. Ценковський в обладнанні ботанічного кабінету, І. І. Мечников — зоологічного, А. В. Клоссовський — метеорологічної обсерваторії та ін.

НА ЗНІМКУ: будинок Рішельєвського ліцею, в якому в 1865 році розпочалися заняття в університеті. Тут розмістились: фізико-математичний, юридичний, історико-філологічний факультети. На I поверсі було кілька аудиторій, різні кабінети, канцелярія, зал Ради, архів. В підвалі знаходилась студентська бібліотека.

В 1865 році заняття розпочалися в триповерховому приміщенні, збудованому для ліцею в середині 50-х років за проектом архітектора Шашина.

Дуже скоро почала відчуватись гігiena й непристосованість приміщення до потреб університету.

Трохи покращила становище передача університету в 1868 році будинку по Преображенській вулиці (вул. Радянської Армії, 24).

В протоколах Ради за 1868 рік говорилось: «Приміщення для практичних занять студентів з хімії зовсім недостатньо. Через від-

сутність скільки-небудь задовільної вентиляції заняття в лабораторії шкідливо впливають на здоров'я студентів. Фізичний кабінет міститься так тісно, що немає можливості влаштувати практичні заняття студентів».

Тільки в кінці 90-х років XIX століття поруч з головним корпусом університету було збудовано приміщення для хімічних та фізичних аудиторій та лабораторій (нинішній корпус хімічного та фізичного факультетів).

Доцент З. ПЕРШИНА.

В НАШІ ДНІ

НИНІ університет розміщується в семи учбових корпусах загальною площею близько 30 тисяч квадратних метрів. Крім того, університет має ще ряд будинків, приміщень, де знаходяться проблемні лабораторії і науково-дослідні установи.

В 1955 році було збудовано учбовий корпус, в якому розміщені біологічний і географічний факультети. Це другий за величиною будинок (після головного корпусу) з численними великими, світлими аудиторіями, кабінетами, лабораторіями.

Ростуть масштаби університетської обсерваторії. Зараз вона має пункти в Одесі, в Маяках і в Крижанівці. Центром науково-дослідної роботи став Маяківський пункт.

Будуються лабораторії паливних елементів і водопровідної станції, розширюється лабораторія органічної хімії, закінчуються роботи другої черги по будівництву лабораторії ін-

женерної геології. В цьому році здано в експлуатацію 21 будиночок для студентів і викладачів в спортивно-оздоровчому таборі та проведені роботи по дальшому упорядкуванню стадіону та території табору.

В розпорядженні студентів університету 4 гуртожитки з великою кількістю місць — 1350. Найбільший будинок (на 632 місця) збудовано в нинішньому, 1964 році. В його будівництві брали участь самі студенти.

Змінились масштаби, змінилось обличчя, змінився зміст всього життя нашого славного університету. Він перетворився у великий науковий і культурний центр на півдні нашої країни. І це стало можливим завдяки постійній турботі нашої партії і Радянської держави.

НА ЗНІМКУ: головний корпус університету. Знімок зроблено 1 вересня 1964 року.

ДРУЖНІ ПОБАЖАННЯ

ВСЕ тіснішим стає зв'язок між містами Александрією та Одесою. Нещодавно Одесу та наш університет відвідав мер міста Александрії, в найближчий час в ОАР, зокрема в Александрію від-

буде делегація, в складі якої і представники нашого університету.

Цими днями на ім'я ректора нашого університету надійшов з Александрії лист, який ми й друкуємо.

Александрія, 5 серпня, 1964 року.

Пане ректоре Одеського університету!

З найкращими побажаннями.

Радиш, як ректор Александрійського університету висловити Вам, членам Вченої ради та студентам університету найкращі побажання членів Вченої ради і студентів Александрійського університету, побажання місту Одесі, яке є містом-героєм Радянського Союзу, побажання Вашому університету, що користується світовою науковою славою.

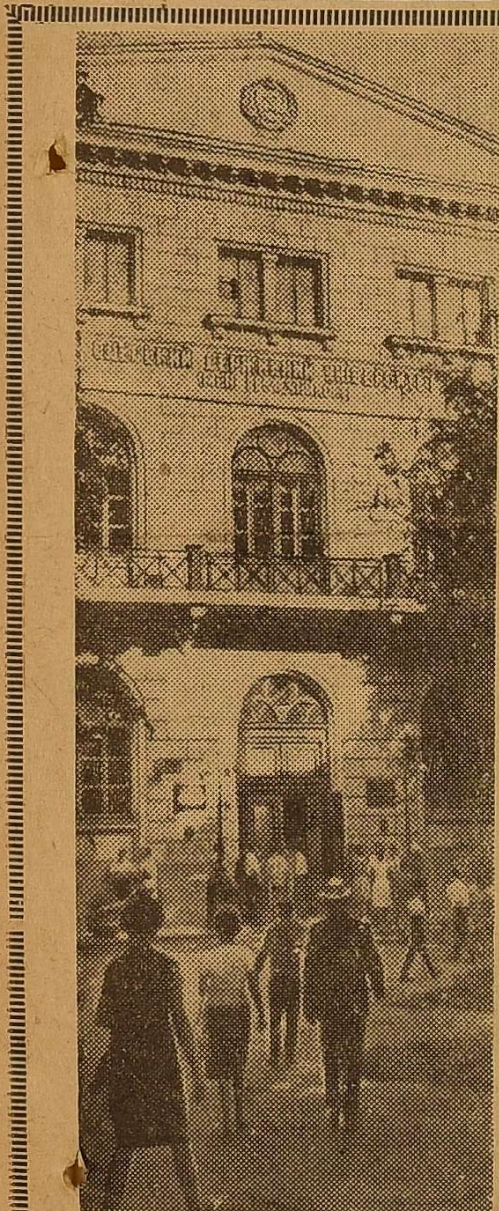
Александрійський університет вітає кроки, спрямовані на зміцнення наукових зв'язків з Одеським університетом, на обмін науковою інформацією і на обмін делегаціями професорів та студентів двох університетів, тобто все те, що буде мати значення для зміцнення обміну інформацією між двома великими портами, а також для зміцнення дружби між нашими народами.

Народ Об'єднаної Арабської Республіки вдячний Вашому урядові та Вашому великому народові за ту допомогу, яку Ви надаєте нам без всяких умов.

Александрійський університет вітає розширення наукових зв'язків між нашими університетами.

Знову висловлюю Вам свою подяку та визнання.

Ректор Александрійського університету
доктор ХАСАН АХМЕД БАГДАДІ

ВЕЛИКОЮ подією для Новоросійського університету було відкриття в 1900 році медичного факультету. Офіційно це відмічено не було. 1 вересня 1900 року відбулась перша на факультеті вступна лекція з фізики, що була прочитана в присутності деяких професорів, студентам першого курсу ректором професором Ф. Шведовим.

Тепер університет вже нараховував чотири факультети.

Число студентів росло. З усіх дореволюційних років найбільше число студентів значилось в 1908 році, що складало 3288 чоловік. Потім кількість їх почала знижуватися, що пояснюється не тільки скороченням наборів, але й посиленням реакції в університеті, завдяки чому молодь не йшла в нього.

Найбільшим за кількістю, студентів з початку XX століття був юридичний факультет. В 1908 році тут навчалось 1128 студентів,

НА ПОЧАТКУ СТОЛІТТЯ

або 36,7 процентів всіх студентів університету.

Нечисленним так і залишався історико-філологічний факультет, де в 1908 році навчалось лише 158 студентів. Це пояснюється тим, що факультет в той час був фактично школою стародавніх («класичних») мов, де історія і література займали другорядне місце. Це не задовольняло молодь і аж до 1917 року аудиторії факультету були напівпустими.

На початку XX століття дещо розширилась учбово-допоміжна база університету. В 1912 році було закінчено перебудову університетського будинку, бо була загроза повної розрухи його (по вулиці Преображенській), а також було прибудовано приміщення університетської бібліотеки.

В 1903 році закінчили будівництво головного корпусу медичнсь-

кого факультету по Ольгівській вулиці, що призначався для теоретичних кафедр і лабораторій. Протягом 1901—1904 років були побудовані діагностична й терапевтична клініки і амбулаторія при них. В 1905 році перебудована була астрономічна обсерваторія.

Всього при університеті напередодні першої світової війни працювало 47 науково-допоміжних установ.

Однак, в цілому учбово-допоміжна база ще не відповідала вимогам наукової і учбової роботи.

Учбовий процес в університеті був прийнятий схоластикою і формалізмом, відірваний від сучасності, особливо на гуманітарних факультетах. Медиків і біологів виховували в душі попівсько-реакційного ідеалізму. Юристів наполегливо навчали поліцейському та церковному праву. В учбових пла-

нах історико-філологічного факультету панував класицизм. Багато професорів з університетських кафедр проповідували ідеалізм і попівщину, всіляко спотворювали філософський матеріалізм і діалектику.

Але поруч з такими, справедливо названими В. І. Леніним «казеними професорами», передові вчені Одеського університету в умовах розгулу реакції боролись з затхлою атмосферою академічного життя, косністю і бюрократизмом у викладанні, намагались дати студентам глибокі знання, прищепити їм любов до науково-дослідної роботи, живим словом буджували думку і серце своїх слухачів. Їх лекції завжди проходили в переповнених аудиторіях.

З великим інтересом слухали студенти лекцію професора загальної історії Є. Щепкіна, видного

представника емпіричної психології М. Ланге, професора кафедри філології В. Веріго, професора кафедри оперативної хірургії Н. Лисенкова та інших.

Після повалення самодержавства становище в університеті майже не змінилось. Буржуазний Тимчасовий уряд нічого не хотів робити для демократизації вищої школи, покращання матеріального та правового становища студентів-викладачів, не піклувався про господарські потреби.

Тільки перемога соціалістична революція могла вивести країну, а разом з нею і науку й вищу освіту з тої безвиході, в яку їх завели панівні класи, створити всі необхідні умови для розвитку й розквіту освіти, науки й культури, перетворити університети в справжні кузні кваліфікованих кадрів народної соціалістичної інтелігенції, великі центри радянської науки й культури.

Доцент П. НЕКРАСОВ,

ПОВЕРНЕННЯ

В рідну Одесу 21 вересня повернулись студентські цілиніні загопи. Серед них і наш, університетський.

Ще задовго до прибуття поїзда на пероні зібрались зустрічаючі: викладачі, студенти, друзі. Квіти, святкове вбрання, радісне хвилювання. Адже ж друзі повертаються переможцями.

Під звуки урочистого маршу до перону плавно підходить поїзд, прикрашений транспорантами.

КУТОК КУЛЬТУРИ МОВИ

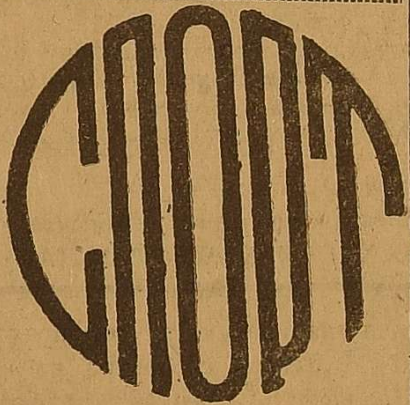
ПРИГОЛОСНІ ПЕРЕД „Е“

В староруській, як і в старослов'янській мові, приголосні перед е вимовлялися звичайно напів'яко. Але в сучасних східнослов'янських мовах (російській, білоруській та українській), що виникли на базі староруських діалектів, приголосні перед е вимовляються по-різному. В той час, як у російській та в білоруській мовах приголосні перед е зазнали м'якшення і тепер вимовляються м'яко (порівняйте російське: село, земля, небо та ін., хоч, правда, в білоруській мові шиплячі та р перед е вимовляються твердо), в українській мові вони стверділи і вимовляються твердо (порівняйте: село, земля, небо та ін.).

Отже тверда вимова приголосних перед е — норма української літературної мови. Цієї норми необхідно дотримуватися всім, хто говорить по-українськи. Однак в усній мові деяких наших студентів і, на жаль, викладачів в окремих словах (іншомовного походження) приголосні звучать м'яко (порівняйте: література, лекція, факультет, університет та ін.).

Така вимова не літературна. Вона навіть не діалектна, а жаргонна. Отже її треба уникати.

Професор С. БЕВЗЕНКО.

1965 рік буде багатий спортивними подіями. Студенти-спортсмени нашого університету виступлять в першості вузів міста з 18 видів спорту, а також візьмуть участь в спартакіаді МВССО УРСР.

Для того, щоб змагання були успішними, потрібно вже сьогодні розпочати готування до них. Тільки копійка повсякденна робота може допомогти нашим командам достойно зустріти сторіччя університету.

В наші ряди прийшло хороше поповнення — це вчорашні абітурієти, а сьогодні — студенти різних факультетів, майстри спорту та першорозрядники.

Ми запросили наших спорт-

Першим з вагону виходить Володимир Гриник — командир університетського загону. На грудях у нього сяє медаль, в руках — червоний прапор.

Ось вони, наші переможці, змужнілі, засмаглі, усміхнені. Обійми, поцілунки, привітання

— і вони розтали серед зустрічаючих.

Заслужена шана! В нашій країні людина працею славна. Добре попрацювали й університетські будівничі. За два місяці й дев'ять днів вони освоїли близько 130 тисяч карбованців капіталовкладень. Два двоквартирні будинки, пташник на шість тисяч курей, свинарник на 1200 голів — збудовані їх руками й здані з оцінкою «відмінно».

Університетський будівельний був кращим в радгоспі імені Фрунзе. Про те свідчить перехідний червоний прапор за високі показники в соціалістичному змаганні. А командир загону Володимир Гриник та його заступник Анатолій Грицай нагороджені медалями «За освоєння цілиніних земель».

Землекопи, муляри, теслярі, штукатури, маляри — кожен будівельник нагороджений ювілейною медаллю за збирання десятого цілиніного врожаю.

На рахунок наших цілинініків 49 прочитаних лекцій, 4 тематичних вечори, 5 концертів, спортивні змагання, новозбудовані спортивні майданчики... Хіба все перерахуєш?

На згадку про літо 1964 року Камішинське промислове управління подарувало нашому загону сніп цілиніної пшениці.

Наші юнаки та дівчата високо пронесли звання студента Одеського університету. Це достойний подарунок його сторіччю.

Після урочистої і радісної зустрічі відбувся мітинг.

А. МИКИТЕНКО.

ЖВАВА ДИСКУСІЯ

На юридичному факультеті відбулась науково-методична конференція з питань заочної та вечірньої юридичної освіти.

Робота конференції набула особливого значення у зв'язку з прийнятою нещодавно постановою ЦК КПРС «Про заходи по дальшому розвитку юридичної науки та поліпшенню юридичної освіти в країні».

Жваву дискусію викликало питання про методіку читання лекцій для студентів-заочників та вечірників.

Доповідач — професор К. МОКІЧЕВ (Москва) висловився за те, щоб усі лекції читались як настанові. Викладач повинен дати студентам настанову для самостійної роботи. Так звані оглядові лекції, на думку доповідача, приносять можливість студентів виходять з того, що більшість студентів не здатна до самостійної роботи.

Доцент В. КАТРИЧ (Київ) проголосив себе прибічником оглядових лекцій. Але й він виходить з того, що лекції повинні читатись не безпосередньо перед складанням екзаменів, а на сесії, що їм передують.

Професор М. ГОРДОН цілком погодився з позицією професора Мокічева. Крім того, він вважає доцільним з деяких тем читати монографічні лекції.

В. о. доцента В. ОЛІЄВСЬКИЙ (ОДУ) та доцент А. ДУБРОВІНА (Київ) присвятили свої виступи методиці проведення семінарських та практичних занять.

Професор П. НЕДБАЙЛО (Київ) підкреслив, що важливим завданням викладачів юридичних вузів є виховання у студентів поваги до права, до додержання соціалістичної законності. Він свою доповідь присвятив методиці керівництва дипломними роботами.

Великий інтерес учасників конференції викликали доповіді доцентів К. УДАЛИХ (ОДУ) та М. КОНДРАТЕНКО (ВЮЗІ) про форми організації допомоги студентам-заочникам у міжсесійний період.

На конференції виступили також професори В. РЯСЕНЦОВ (Москва) та Х. ШВАРЦ (Кишинів), доцент В. ДЯБЛО (Кишинів), доцент І. ГРЕКОВ (ОДУ) та Ю. ЧЕРВОНІЙ, декан юридичного факультету ОДУ.

Доцент М. НУДЕЛЬ.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.

ВИ ВТОМИЛИСЬ?

ЦІКАВО ЗНАТИ, ЩО...

...на рівному людина без орієнтира йде не прямо, а раз у раз завертає вправо, бо лівий крок довший правого на 0,1—0,4 міліметра.

...серед сухопутних тварин чемпіоном з плавання на великі відстані є білий ведмідь. Його бачили в морі за 600 км від берега або найближчої плавучої крижини.

...«крик» витягнутого з води американського сома чути за 30 метрів, морський півець-тригла протяжно й мелодійно посвистує, а чорноморська ставрида і коник тихенько рохкають.

...в 1748 році цариця Єлизавета розпорядилась видати М. В. Ломоносову нагороду в 2 тисячі карбованців за присвячену їй похвальну оду. Нагорода була видана мідними грішми, вона важила 1 800 кг, і для її доставки на квартиру М. Ломоносова треба було дві підводи.

КАРА ИЗМЕННИКУ

В поемі «Полтава» Пушкін порівнює Мазепу з Іудой, продавши «за 30 сребренников». Справлення це не випадково, у нього є історичська підоплека.

Петр I, узнав про измену Мазепы, повелел отлить монету весом почти в 4 кг. Эту монету с надписью, карающей изменника, Мазепа должен был носить до конца своих дней. И только скорострительная смерть спасла гетмана-предателя от этого наказания.

НА ЛЕКЦИИ

Во время лекции знаменитого палеонтолога В. О. Ковалевского какой-то студент из озорства запел петухом. Все засмеялись. Ковалевский достал часы:

— Они сильно отстают, — сказал он. — Судя по часам, сейчас семь вечера, а должно быть три часа ночи. Можете верить моему слову, инстинкт низших животных безошибочен.

ГОВОРЯТ ОЛИМПІЙЦІ

сменів поділитися з читачами своїми планами. Першими відгукнулись наші олімпійці.

ВЕЛИКЕ ЩАСТЯ

ЗАХИЩАТИ честь радянського спорту на майбутніх олімпійських іграх — велике щастя. Я вперше буду виступати в збірній команді країни з волейбола на таких відповідальних змаганнях. Наступний 1965 рік — рік сторіччя нашого університету. Мені ду-

же хочеться, щоб олімпійська збірна в Токіо й університетська збірна, в якій я граю, на міністерських змаганнях 1965 року були на вищих східцях п'єдестала пошани.

Майстер спорту СРСР Л. ГУРЄЄВА, студентка II курсу хімічного факультету

ВІЗЬМЕМО РЕВАНШ

МЕНІ довелося виступати на першості світу з волейбола в 1962 році. Там ми посту-

УСМІХНІТЬСЯ!

ЗАБАВНЫЕ ИСТОРИИ

„ЗАПЯТАЯ“

Немецкий писатель, редактор Теодор Фонтане (1819—1898) однажды получил стихи. В сопроводительном письме было сказано «Я принципиально не ставлю запятых. Считаю их не нужными. Прошу Вас самого поставить их там, где Вы это считаете необходимым». Фонтане, отослав стихи автору, написал: «Прошу Вас в следующий раз прислать одни лишь запятые. Стихи я сочиняю сам!».

СОВЕТ

Венский писатель Петер Альтенберг, почувствовав себя плохо, обратился к врачу. Узнав об образе жизни писателя, врач предложил ему немедленно отказаться от алкоголя и никотина. Альтенберг молча взял шляпу и хотел уйти.

— Позвольте, а гонорар за совет?

— Как так? — удивился Альтенберг. — Я же Ваш совет не принял.

БЛАКИТНИЙ АВТОМОБІЛЬ

Юрек з дружиною вирішили придбати автомобіль.

— Затягнемо трохи паса,— сказали вони,— але автомобіль мусимо мати, і вже в цьому році.

На другий день Юрек кинув палити «Кармен» і задовольнявся «Екстра» «міцними», а Ліля, його дружина, до мінімуму обмежила видатки на перукаря.

Ніяких прийомів, ніяких нових суконь, ніяких гарнітурів.

Через місяць я зустрів Лілю в новій шубі.

— Ви вже відмовились від автомобіля? — здивувався я.

— Чого б це? — відповіла Ліля. — Юрек, як і раніше, заощаджує. Я теж не розтринкую, але нову шубу край треба було

купити. Стара різала б очі при новому автомобілі.

— Ви вже маєте автомобіль? — Ні. Звідки ж? Але матимемо, причому блакитного кольору.

Через кілька днів стріли ми Лілю у взуттєвому магазині. Вона вибирала блакитні пантофлі. Під автомобіль.

Потім пошила собі плаття-костюм з англійського матеріалу. Прикупила три сукні — ранкову, пообідню й візитову. Теж, звісна річ, під автомобіль. Конче необхідні були дві нові сумочки, «мушкетерські» чобітки.

Не годилось також, щоб майбутня власниця блакитного автомобіля працювала, і Ліля кинула роботу.

А позавчора зустріли її з якимось незнайомим блондином.

— А що ж Юрек? — спитав я Лілю. — Все заощаджує?

— Чого б це? Ми розійшлися. Юрек був такий безпорадний. Зрештою, Кароль має автомобіль і так чудово виходить, що все, що я придбала, пасує до його машини.

Владислав ЯКУБОВСЬКИЙ,
Переклад з польської мови
В. ЗІНЧЕНКА.

пилися званням сильніших добре підготовленої команді Японії. Два роки не пройшли марно, зараз ми горимо бажанням взяти в Токіо у волейболісток «Нічібо» реванш.

В 1965 році я буду вперше грати в збірній команді нашого університету. Обіцяю докласти всіх сил для того, щоб команда ОДУ завоювала звання сильнішої вузівської команди України.

Майстер спорту СРСР В. МИШАК, студентка II курсу факультету іноземних мов.